

נועה צדקה

נעמי: נועה, כבר 15 שנה אנחנו חברות, עושות דברים ביחד, ובכל זאת לא יוצא לנו לדבר על אמנות, בדרך כלל אנחנו מדברות יותר עלינו, על הילדים, על החיים, אבל מעט מאוד על אמנות ...

נועה: אבל האמנות קיימת בכל מקום. למשל יש קבוצה בשם פלוקסוס, קבוצה של אמנים משנות ה-50, הרבה מהעבודות שלהם היו סוג של הוראות פשוטות, טריוויאליות, שלא דרשו שום מיומנות מיוחדת. בעבודה sculpture piece של Ben Vautier מהפלוקסוס כתוב המשפט: "pick up anything at your feet". כלומר האמנות נמצאת בכול, והיא קלה, אפילו רטורית לעשייה. אבל הפלוקסוס שואו סובייקט, רצו לגרש אותו, הסובייקט התקשר אליהם אולי לעודף פסיכולוגיסטיקה, והם לא רצו פסיכולוגיה. אני שונאת עבודות שאין בהן סובייקט, זה תרגול שכל הזמן חשוב לי לעשות באמנות: כל הזמן לתרגל סובייקטיביות, וזה אכן סוג של תרגול, אפילו "מלחמה". זה לא ברור מאליו, זה לא אלמנטרי, הסובייקטיביות.

נעמי: היום את אמנית רב תחומית, את בעצם אמנית מיצב, מיצג, צילום, וידאו, עובדת עם טקסטים ועכשיו גם בהדפס. ולמרות כל התחומים את מגדירה את עצמך כצלמת. מדוע?

נועה: ההתחלה שלי באמנות הייתה באמת דרך הצילום, הכניסה הייתה כצלמת, ודרך הפתח של האמנות הרגשתי אומץ לדבר את מה שנמצא אצלי בראש, את מה שהעולם עושה לראש שלי, מה שהוא רוצה שאהיה, מה שהוא רוצה שארגיש. הוא (העולם) כל הזמן נותן לי הוראות.

נעמי: זה נשמע כמו תהליך רוחני.

נועה: נכון, אני חושבת שהאמנות הייתה עבורי בכלל כניסה לעולם. היא מיקמה אותי בעולם, רגשית, חברתית, ועכשיו גם כלכלית קצת, ב"טקסט אנטי טקסט" (טקסט שכתבתי) כל אלו שזורים לגמרי זה בזה. התנהגויות חברתיות נורמטיביות מגובות בידע מול סובייקט שלא מסכים. לקרוא משפט של ברברה קרוגר כמו "We won't play nature according to your culture" עזר לי בעולם.

נעמי: אז בסדנה, הרצון לעבוד בתחריט היה עוד תחום עבורך, פרט לצילום, הצבה, פרפורמנס, וידאו, טקסט ...

נועה: זה באמת אפשרות של עוד אזור. אני חושבת שמי שעושה אמנות הוא סוג של סובייקט שחווה רצון להשמיע קול, חייב להשמיע את עצמו. אני חושבת שאמנות בשבילי היא כמו טיפול. כמה ששונאים את זה ולועגים לזה, אני חושבת שדרך האמנות טיפולית בעצמי, גיליתי שהראש שלי מותר, מסוים, אפשרי, זה סוג של טיפול.

נעמי: אז אם נחזור להדפס, איך זה היה עבורך?

נועה: אז בהתחלה הרגשתי שאני לא יכולה לרשום בכלל, אף על פי שפעם רשמתי. רישום היה מאוד קשור אז לחרדות פיזיות. זה לא טבעי אצלי, לבוא לסדנת הדפס: אני חושבת שזה אולי בגלל הפחד לרשום, ואולי כי יש בזה סוג של אומנות (craft), ואולי כי זה גם לא אינטימי ... הכול יחד. רישום נתפס אצלי כמקום לאמנים שדרכם בטוחה, של הינך יד, של וירטואוזיות מהירה, כמקום מאוד קלאסי ...

נעמי: ואת, כאמנית ששוברת הכול ...

נועה: נלחצתי ממה אעשה על הפלטה הזו, הביך אותי ה"כלום" הזה, הריק של הפלטה שעליה אני אמורה להתחיל, זה נראה לי פומפוזי ואמנותי מדי, לכן אני אולי מצלמת, אני כל הזמן עומדת מול משהו שיש לו חיים לגמרי בלעדיי, הוא לא צריך אותי כדי להיות, ובתחריט יש פלטה ואני צריכה ליצור עליה. בהסתגרויות שאני עושה אני מביאה אתי חומרים מראש, אובייקטים, צילומים, חלקי משפטים, יש לי שם מזרון, אני ישנה קצת, אני פשוט זזה ומתנהלת רגיל בחלל ההסתגרות. כאן עמדתי מול פלטה ריקה בסיטואציה שנדמה היה לי מבקשת פוזיציה אמנותית ברורה מדי. לאט לאט התחלתי להביא את המחברות שלי, לקרוא דברים שכתבתי, הבאתי את מכונת הכתיבה, וברגע שהתחלתי להוסיף משפטים הרישום התאפשר לי פתאום. בלי הטקסט שידעתי שיבוא ליד, לא יכולתי להתחיל בכלל, ידעתי שאני אוהב בסוף תחריט יבש, כי זה הכי rough, אי אפשר ליצור איתו קווים עגולים. מצד שני מביכה אותי האקספרסיביות האוטומטית שיש בתחריט יבש, אז הטקסטים (שאני מדביקה) אולי מרככים.

נעמי: גם התחריטים קטנים, גם הדימויים קטנים, גם כתב היד שלך קטן ... ראיתי עבודות שלך מהעבר שיש בהן דימויים גדולים יותר.

נועה: אני לא יכולה לעבוד בגדול. אז, כשעשיתי את הדימויים ההם שהיו יחסית קצת גדולים, גיליתי את אמריקה (ויזואלית), גיליתי גם את ה"להגיד", גיליתי שאנשים מקשרים לכלוך עם שערות, גיליתי שאומרים לי שאני מלוכלכת כי אני שעירה, ועשיתי עבודות עם שערות. היום תחושת האי נוחות עם הגוף

ותחושות החרדה הם פחות המשפט שלי לעולם, היום עם ארקדיוש, בן הזוג שלי, אני מרגישה יותר קיימת, יותר עם קול, אמנם ב English, אבל יש לי קול.

נעמי: ומה עם המסגרת? סביב כל תחריט יש מסגרת.

נועה: אני חייבת לתחום לי מקום, בכל מקום, להרגיע את הבריחה של הקצוות, להרגיע את הלבן, אפילו כשזה דף קטנצ'יק. בחלק מהתחריטים אוסיף את המשפט "לקרל אנדרה וסול לויט אין הפרשות ואין טקסט". הפרשות וטקסט הולכים יחד אצלי, הם לא דיכטומיים, הם לא זה מול זה.